

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum Utrecht, 5 november 2020
ons kenmerk 2020-83
voor informatie Winny Toersen w.toersen@patientenfederatie.nl 06-22200863
onderwerp AO Langer thuis/dementiezorg/PGB/Wijkverpleging/Wmo 11/11

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 11 november spreekt u over leven met zorg en ondersteuning thuis. Patiëntenfederatie Nederland vindt eenvoudige laagdrempelige toegang tot goede en betaalbare zorg en ondersteuning van groot belang. We hebben daarover onze zorgen en zien kansen voor verbetering.

1. Thuis wonen met zorg in coronatijd

Bij de start van de corona-epidemie was het tijdelijk stopzetten van zorg onontkoombaar. Nu zijn we tijdens de tweede coronagolf in soortgelijke situatie beland. Er is weer zorg opgestart, maar niet genoeg. Dagbesteding is grotendeels weggevallen en van vervangende dagbesteding komt nog te weinig terecht. Dit trekt een extra wissel op mantelzorgers. Kijken gemeenten wel naar inwoners die dagbesteding moeten missen of niet kunnen instromen? Zijn er alternatieven en worden die actief aangereikt?

Afschalen van hulp leidt ook tot vragen over eigen bijdragen. In het voorjaar is korte tijd de eigen bijdragen in de Wmo stopgezet. Voor de Wlz geldt dat niet. Mensen met vragen en meldingen hierover kunnen volgens De Nationale Ombudsman niet goed terecht. Mensen moeten geen rekening krijgen voor zorg die wegvalt.

>Wilt u de minister vragen:

- extra in te zetten op ondersteuning van mantelzorgers waar de reguliere zorg door corona wordt afgeschaald en bij mensen die hiermee te maken hebben te monitoren of en hoe zij worden geholpen met alternatieve oplossingen?**
- te regelen dat cliënten en mantelzorgers geen eigen bijdragen hoeven te betalen voor zorg die door afschaling niet geleverd is?**

2. Betere aanpak voor problemen bij domein-overstijgende zorg

Mensen met complexe zorgvragen lopen vaak vast bij het vinden en regelen van oplossingen. Als ze voor die oplossingen een beroep moeten doen op verschillende zorgwetten, blijkt dat extra lastig. Er zijn veel initiatieven om hier iets aan te doen, zoals verbeteringen in het beschikbaar stellen van cliëntondersteuning. Al die inzet helpt, maar het lijken noodverbanden. Het doet niets aan de verkokerde blik waarmee vanuit de verschillende domeinen de zorg wordt ingericht.

Patiëntenfederatie Nederland pleit voor een integrale aanpak. Niet alleen bij complexe situaties, maar al in een zo vroeg mogelijk stadium. Je komt sneller tot passende oplossingen als je wensen en voorkeuren van mensen centraal stelt bij het vaststellen van behoefte aan zorg of ondersteuning. Doe dat in alle zorgdomeinen. Wat niet bijdraagt aan integrale benadering van cliënten is het voeren van scherpe rechtmatigheidsdiscussies. Zie hiervoor de gang van zaken in het onderzoek naar de onderschrijving wijkverpleging.

Cliëntondersteuning kan beter. In de vorm van goed toegankelijke en begrijpelijke informatie en instrumenten die cliënten en naasten helpen bij het snel vinden van de juiste weg. En ook bij de inzet van cliënt-ondersteuners die in een vroeg stadium kunnen meekijken met cliënten en helpen bij het organiseren en vinden van passende zorg en ondersteuning. Bij overgang naar een ander zorgdomein moet de cliëntondersteuner in principe meegaan.

>Wilt u de minister vragen welke concrete maatregelen hij neemt om integrale zorg, over de domeinen heen, *structureel* te verbeteren? En bij verbetervoorstellen voor de inzet van cliëntondersteuners domein-overstijgende cliëntondersteuning als vertrekpunt te nemen?

3. Laagdrempelige zorg en een prettige leefomgeving voor langer thuis wonen

In Nederland is het niet voor iedereen vanzelfsprekend om te kunnen leven in een omgeving die veilig voelt en waar het prettig verblijven en bewegen is. Gemeenten moeten dit verbeteren. Vanuit de voorzieningen in het sociale domein maar ook met beleid op wonen, groen, inrichting van openbare ruimten en veiligheid. We zien steeds vaker dat gemeenten hun financiële armslag kwijtraken en zoeken naar meer grip op het sociaal domein. Wij maken ons zorgen over verschraving van de leefbaarheid en beschikbare zorg en ondersteuning. Gemeenten stellen het recent ingevoerde abonnementstarief in de Wmo ter discussie. Terwijl cliënten juist zijn gediend van de eenvoud en de beperkte kosten van deze regeling. Ondersteuning vanuit de Wmo (inclusief de huishoudelijke hulp) helpt mensen om langer met eigen regie thuis te wonen en moet voor iedereen laagdrempelig beschikbaar blijven.

Een laagdrempelige voorziening in de zorg is de huisarts. Er is winst te behalen als huisartsen alert zijn op signalen van mensen die wijzen op een probleem waar welzijn of hulp uit de Wmo bij kan helpen. En wanneer ze die signalen eenvoudig kunnen koppelen aan het daarvoor bestemde aanbod van de gemeente. Denk aan welzijn op recept, het toevoegen van een praktijkondersteuner jeugd GGZ gefinancierd door de gemeente, het makkelijk kunnen doorverwijzen naar het aanbod van mantelzorgondersteuning in de gemeente, het samen delen van huisvesting of een spreekuur van het Wmo-loket op de huisartslocatie. Niet nieuw, maar nog lang geen staande praktijk. En met eerder genoemde financiële situatie van gemeenten, liggen investeringen vanuit gemeenten in de samenwerking met huisartsen niet voor de hand.

> Wilt u de minister vragen:

-huishoudelijke hulp vanuit de Wmo als laagdrempelige voorziening te behouden?

-te voorkomen dat mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben de dupe worden van financieringsgeschillen tussen gemeenten en rijksoverheid?

-de samenwerking tussen eerstelijns zorgaanbieders en het aanbod van de gemeente actiever te ondersteunen?

Tot slot steunen wij de inbreng die Ieder(in), KBO-PCOB en MantelzorgNL hebben gestuurd ter voorbereiding op dit debat van harte.

We vragen u de punten uit deze brief te betrekken in het Algemeen Overleg op 11 november. Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland